

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној

КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на LXXIII редовном саставку од 9. јуна 1922. године решила и да смо Ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

О МИНИСТАРСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ

који гласи:

ДЕО I.

Дела за која министри одговарају.

Члан 1.

Министри су одговорни Краљу и Народној Скупштини.

Краљ и Народна Скупштина могу оптужити министре за повреду Устава и земаљских закона учињену у службеној дужности. За штете, које министри учине појединцима незаконитим вршењем службе, одговара држава.

Члан 2.

Министар може бити оптужен како за време трајања своје службе, тако и за пет година после одступања.

ДЕО II.

Казне.

Члан 3.

У свима случајевима, у којима је дело за које министар одговара, кажњиво према одредбама појединих закона, министар ће се казнити казном, коју поједини закони одређују.

А за она дела која нису предвиђена појединим законима, министар ће се казнити затвором од 2 до 5 година. Сваки министар који буде осуђен на казну затвора, губи способност за јавна звања за пет година рачунајући од тренутка издржане или издржане казне.

Члан 4.

Поред кривичне одговорности, за дела која овај закон предвиђа, министар је и грађански одговоран за штету нанету држави.

Члан 5.

Одговорност министрова у случајевима, који се казне по казненом законнику, не заклања од одговорности и казне подручне органе, који су наредбу министрову извршили, или који су као референти поднели министру неистинити извештај и тиме га навели на кривичу.

ДЕО III.

Поступак при оптужби.

Члан 6.

Предлог, да се министар оптужи, мора се учинити писмено и мора изложити сва дела, за која се министар оптужује.

Члан 7.

Кад оптужбу чини Краљ, ту ће оптужбу према-
потписати Председник Министарског Савета, који
ће је за тим непосредно предати Председнику На-
родне Скупштине.

Члан 8.

Предлог оптужбе из средине Народне Скуп-
штине морају потписати најмање педесет посланика.

Члан 9.

Председник ће овакав предлог оптужбе из сре-
дине Народне Скупштине одмах, на првој седници
по пријему, пре него што се пређе на утврђени
дневни ред, прочитати Народној Скупштини и на-
редити за тим, да се он штампа и разда послани-
цима и туженом министру најдаље у року од пет дана.

Предлог оптужбе ставиће се на дневни ред
најдаље за петнаест дана, од дана предаје предлога
оптужбе народним посланицима. Скупштина може
на захтев оптуженог министра продужити рок став-
љања оптужбе на дневни ред још за десет дана.

Члан 10.

Оптужени министар биће позван да на дан, у
који је претрес предлога оптужбе одређен, поднесе
Народној Скупштини своју писмену или усмену од-
брану. Скупштина не може решавати пре него што
саслуша ову одбрану, или утврди, да је оптужени
министар позван да се брани, али се није хтео
бранити.

Оптужени министар или његов бранилац, имају
права прегледати и копирати службена акта која
се односе на дело, за које се оптужује.

Члан 11.

По свршеном претресу, Скупштина ће најпре решавати о простом прелазу на дневни ред.

Оптужени министар, ако је посланик, не може узети удела у решавању.

Члан 12.

Ако Скупштина већином гласова присутних посланика реши прелаз на дневни ред, предлог оптужбе је одбачен и тај се предлог више не може поновити у истом сазиву.

Ако пак Скупштина не прими прелаз на дневни ред, приступиће се претходно ислеђењу над оптуженим министром, и у том циљу изабраће се сутра дан тајним гласањем, по начелима сразмерног представништва, истражни одбор од 12 чланова, који ће извршити иновиђај и воднети о њему извештај Скупштини у року, који му је она одредила.

У овај одбор не може ући ни један од посланика потписаних на оптужби.

Истота дава када је изабран истражни одбор, Председник Скупштине извештава надлежним путем о томе Владаоца, који дотичног министра, ако је активни министар, разришава од дужности до одлуке Државног Суда.

Члан 13.

Истражни одбор бира из своје средине председника и извештава о свом раду. У исто време он бира и једног заменика из своје средине.

Одбор може функционисати кад је присутно најмање седам чланова.

Он склупује над оптуженим министром, прибавља сва потребна обавештења о делу и врши у опште сва права и све дужности истражног судије.

Одбор може преносити своје наследничке послове на своје поједине чланове.

Члан 14.

У року, који је Народна Скупштина одредила, а који се на захтев одбора може и продужити, извештај одбора прочитаће извештај о свршеном ислеђењу у скупштинској седници и предати га Председнику заједно са свима актима.

Председник ће наредити, да се тај извештај заједно са одвојеним ишењима, ако их буде, штампа и разда посланицима у року од десет дана.

Сваки посланик, а исто тако и оптужени министар или његов бранилац, могу прегледати сва акта, која се односе на оптужбу.

Члан 15.

Ако истражни одбор налази, да је потребно ставити у притвор оптуженога министра, он ће о томе учинити предлог у Скупштини било у својем извештају, било нарочитим актом пре него што је извештај поднет.

За решење скупштинско да се министар стави у притвор, потребна је већина од две трећине присутних посланика, а решење је одмах извршно и противу њега нема места жалби.

Овај притвор ни у ком случају не може трајати дуже од три месеца.

Члан 16.

На истој седници, на којој буде прочитан извештај истражног одбора, Скупштина ће решити: кад ће се отворити претрес о извештају, који има отпочети најдаље у року за десет дана.

У овом случају као и у случајевима чланова 11., 15., 17., 18. и 36^г гласање се врши тајно.

Оптужени министар позваће се на седницу ради одбране.

Члан 17.

По свршеном претресу, гласање се посебно о свакој тачки оптужбе.

Члан 18.

Ако Народна Скупштина, већином гласова од две трећине присутних чланова (члан 92. Устава), реши, да има места оптужби, предмет се враћа истражном одбору да поднесе тужбу, коју потписују председник и извештач одбора.

Скупштина не може одустати од тужбе, коју једанпут реши.

Члан 19.

Ако ни једну тачку оптужбе не прими уставом одређена већина од две трећине присутних посланика, предлог оптужбе је одбачен и не може се више поновити у истом сазиву.

Члан 20.

Ако Народна Скупштина буде распуштена, пре него што јој истражни одбор поднесе извештај, онда ће она у новом сазиву изабрати одбор, који ће предузети извештај.

Ако је пак Скупштина распуштена, или ако се њезине седнице закључе после свршеног одборског извештаја, Скупштина ће у будућем сазиву приступити одмах претресу на основу тог извештаја.

ДЕО IV.

О Државном Суду и поступку при суђењу.

Члан 21.

Оптуженоме и под суд стављеноме министру суди Државни Суд. Државни Суд чине шест државних саветника и шест касационих судија, које свако од ових тела бира коцком у својој пленарној седници, а сем њих још и по два заменика. Председник Касационог Суда је Председник Државног Суда. Док не би био образован један Касациони Суд за целу државу, дужност Председника Државног Суда врши Председник Касационог Суда у Београду.

Државни Суд суди у Престоници.

Чим буде примљен предлог оптужбе у скупштинској седници, Председник Скупштине извештава о томе Председника Државног Савета и Председника Касационог Суда ради избора чланова и заменика Државног Суда.

Овај начин састављања Државног Суда важи и за случај кад Краљ оптужује министра. У том случају Председник Министарског Савета извештава Председника Народне Скупштине о оптужби, који, пошто оптужбу саопшти Народној Скупштини, позива Председника Државног Савета и Касационог Суда, да на основу ње приступе избору чланова и заменика Државног Суда.

Све док се Државни Суд не конституише, Краљ може одустати од своје тужбе.

Члан 22.

Секретарску дужност вршиће главни секретар Државног Савета, или ако је он спречен, први секретар Касационог Суда.

Члан 23.

Ако је Народна Скупштина оптужила министра, Државни Суд се сазива најдаље за осам дана пошто Председник Скупштине извести Председника Министарског Савета о решењу, да се министар стави под суд.

Члан 24.

Како оптужени министар или његов бранилац, тако и државни или скупштински тужилац, имају право захтевати, да се од суђења искључи онај члан Државног Суда, за кога се може навести један од ових основа изузећа, и то :

- а) да је кажњивим делом повређен или оштећен;
- б) да је са оптуженим род по крви, у правој линији, као потомак или предак, до кога било степена; у побочној линији до четвртог степена за кључно, а по тазбини до трећег степена закључно;
- в) да је са оптуженим у доказаном личном непријатељству;
- г) да је оптуженом или оптужени њему кум или кумени кум или један другоме децу крштавао.

Ово се искључење може тражити одмах у почетку ислеђења или суђења.

Државни Суд ће решити, има ли места искључењу или нема.

Члан 25.

Оптужени министар мора се лично позвати. Ако не предстане на позив суда, суђење ће се извршити у његовом одсуству. Ако оптужени не одреди сам себи браниоца, одредиће му га суд по службеној дужности.

Члан 26.

Државни тужилац код Државног Суда биће ако је Краљ оптужио министра, један од чланова

Касационог Суда, којег Државни Суд одреди. Ако га је пак оптужила Народна Скупштина, државни ће тужилац бити извештач истражног одбора скупштинског. У случају да он буде спречен, заступа га заменик, одређен по прописима члана 13.

Члан 27.

Државни Суд окрећује као иследног судију једнога од оних чланова Касационог Суда, који нису ушли у састав Државног Суда.

Члан 28.

Државни Суд ће саопштити оптуженоме министру у препоруку тужбу Скупштине и одредити му у исто време рок у којему он има поднети свој писмени одговор. Рок овај не може бити мањи од дванаест ни већи од тридесет дана.

Одговор ће овај Суд одмах саопштити у препису државном тужилацу.

Члан 29.

Све власти државне дужне су бити на руци Државном Суду у вршењу његовог судског посла.

Члан 30.

Кад Државни Суд буде свршио потребно ислеђење, одредиће и у Службеним Новинама објавиће дац претреса.

Оптужени Министар, његов бранилац, државни тужилац и сва лица, која се, било као сведоци, било као вештаци, имају саслушати на претресу, биће позвани нарочитим позивом.

Члан 31.

За сведоке и вештаке, који не одговоре позиву Државног Суда, вреди одредбе кривичног судског поступка.

Члан 32.

Претрес је пред Државним Судом јаван и усмен.

Члан 33.

Суд решава већином гласова.

Члан 34.

Државни Суд суди по убеђењу и познавању ствари.

Члан 35.

Пресуда Државног Суда одмах је извршна. Она се саопштава Народној Скупштини на знање а Председнику Министарског Савета на извршење. Противу ње нема места жалби.

Члан 36.

У случају министарске одговорности Краљ не може употребити своје право амнестије ни помиловања без пристанка Народне Скупштине. О овоме решава Народна Скупштина већином гласова.

Члан 37.

Државни Суд престаје чим изрекне пресуду. Сва акта о суђењу предају се Народној Скупштини на чување.

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу даном обнародовања у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Припреме за Уставотворну Скупштину и Изједначење Закона да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима да се о његовом извршењу старају, а властима пак

наређујемо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

20. јуна 1922. год.
на Бледу.

АЛЕКСАНДАР с. р.

Видео је ставио Државни Печат,
Чувар Државног Печата,
Министар Правде,

Д-р. Л. Марковић, с. р.

Председник Министарског Савета.

Кин. П. Пашић с. р.

Министар Припреме за Уставотворну
Скупштину и Изједначиње Закона.

Марко Н. Трифковић, с. р.

Министар Војни и Морнарице,
Почасни Ађутант Н. В. Краља,
Генерал,

Милош М. Васић, с. р.

Министра Просвете,

Св. Прибићевић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,

Д-р Е. М. Маринчевић, с. р.

Министар Саобраћаја,

А. М. Станић, с. р.

Министар Иностранних Дела,

Д-р М. Нинчић, с. р.

Министар Шума и Руда,

Ж. Рафајловић, с. р.

Министар Правде. Заступник Министра
Трговине и Индустије и Министра
Народног Здравља.

Д-р Л. Марковић, с. р.

Министар Финансија,

Д-р Н. Кумануди, с. р.

Министар Полупривреде и Вода,

Иван Пуцељ, с. р.

Министар за Аграрну Реворму,

Н. Љ. Милетић, с. р.

Министар Грађевина.

Веља Еукићевић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа.

Д-р Ж. Миладиновић, с. р.

Министар Вера,

Крстељ, с. р.

Заступник

Министра за Социјалну Политику

Крстељ, с. р.